

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПСИХОЛОГІЯ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Тема 1. Психологія та її місце в системі наук про людину

Об'єкт і предмет психології. «Дерево» психологічної науки. Базові психологічні категорії: відображення, особистість, діяльність, спілкування.

Тема 2. Джерела і види психологічних знань

Філософські та історичні передумови психологічних знань: література, мистецтво, наукова психологія, практична психологія, парапсихологія.

Тема 3. Методологія наукового знання

Поняття методології науки. Наука, як галузь людської діяльності. Метод науки: концепція, підхід, вчення, принцип. Об'єкт і предмет дослідження. Пізнавальна ситуація. Системний підхід в науці.

Тема 4. Соціально-психологічні чинники поширення нових наукових технологій

Психологічні передумови інновацій. Інноваційна активність. Ціннісні пріоритети цивілізації. Соціалізація психологічних знань.

Тема 5. Психологія наукового співтовариства

Правила наукового пізнання. Норми і антинорми науки. Психологічні функції науки. Наукова школа: ролі та ознаки. Задоволеність приналежністю індивіда до наукового колективу.

Тема 6. Психологія наукових організацій

Соціально-психологічні процеси в наукових підрозділах. Мотиватори наукової діяльності: престиж, визнання.

Тема 7. Соціальна психологія «малих груп» в науці

Етапи формування взаємовідносин. Міжособистісні позиції в науковому колективі. Зони самооцінок.

Тема 8. «Мала група» як суб'єкт спільної наукової діяльності

Система наукових ролей. Адаптаційний період у формуванні дослідника. Керівництво науковим колективом.

Тема 9. Психологічна сумісність в науковому колективі

Протиріччя і конфлікти. Типи конфліктів та стратегії їх розв'язання.

Тема 10. Психологічна система наукової діяльності суб'єкта

Діяльність: мета, мотиви, способи, стилі, інформаційна основа діяльності, професійно-важливі якості.

Тема 11. Інтегративні психічні процеси та їх роль в організації науковій діяльності

Прийняття рішення, контроль, корекція, саморегуляція, самоаналіз, планування, цілепокладання, антиципація.

Тема 12. Самосвідомість і регуляція активності особистості вченого

Індивідуальні особливості і стилі саморегуляції. Діагностика саморегуляції. Змістовні аспекти самосвідомості.

Тема 13. Психологія неврівноважених станів фахівця у науковій і педагогічній діяльності

Феноменологія неврівноважених станів. Особливості станів у науковій та педагогічній діяльності.

Тема 14. Суб'єкт науково-педагогічної діяльності

Індивід, особистість, індивідуальність, суб'єкт. Рівні суб'єктності. Сфери діяльності особистості: когнітивна, емоційна, регулятивна, комунікативна.

Тема 15. Психологія творчої діяльності

Здібності. Талант. Геніальність. Обдарованість: теорії і моделі. Стратегії вирішення нових завдань: аналог, комбінування, реконструкція, універсальні підстановки.

Тема 16. Психологічні передумови наукової творчості особистості

Творча обдарованість вченого. Мотивація наукової творчості. Соціально-психологічна амбівалентність творчої особистості. Особистісні типи вчених. Психологічний портрет вченого.

Тема 17. Психологія професійної кар'єри

Кар'єра. Професійне становлення. Стадії та етапи професіоналізму. Професійні кризи. Професійна компетентність.

Тема 18. Зовнішні та внутрішні детермінанти презентації вченого

Вербальні та невербальні компоненти. Праксичні стани. Самоконтроль. Самооцінка. Компенсація. Надмірність. Самопрезентація.

Тема 19. Лідерський потенціал вченого

Потенційна природна вищість; реальні амбіції; функціональний утилітаризм; професійна компетентність; раціональність інтуїції, психологічні стратегії пошуку наукових проблем, рефлексія лідера.

Тема 20. Психотехніки наукового довголіття

Вікові та тимчасові піки наукової продуктивності. Презентація наукових досліджень: комунікативні бар'єри, семінари, вебінари, тренінги, відео-конференції, інтернет-дискусії, ділові ігри.

Вивчення навчальної дисципліни «Психологія наукової діяльності» передбачає різні форми організації активної та інтерактивної роботи: лекції, практичні заняття, семінари, тренінги.

Заняття будуть проводити професор, доктор психологічних наук, Ложкін Георгій Володимирович (e-mail: lozhkin35@mail.ru) і доктор психологічних наук, професор Волянчук Наталія Юріївна (e-mail: volyanyuk72@mail.ru).